

Sivistys

Sivistyksen toimiala muodostuu kasvatuksen ja opetuksen sekä liikunnan ja kulttuurin palveluista.

Talous

Sivistys 1000 e	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 934	6 054	4 981	4 981	4 981	4 981
Maksutuotot	3 130	3 217	2 440	2 340	2 190	2 190
Tuet ja avustukset	4 840	3 123	3 508	3 758	3 958	3 958
Muut toimintatuotot	2 584	1 911	1 867	1 867	1 867	1 867
Toimintatuotot	16 489	14 305	12 796	12 946	12 996	12 996
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-109 071	-94 941	-98 646	-102 040	-104 365	-106 787
Palkat ja palkkiot	-87 738	-76 106	-77 793	-80 579	-82 486	-84 473
Henkilösivukulut	-21 333	-18 835	-20 853	-21 461	-21 879	-22 314
Eläkekulut	-17 949	-15 912	-17 579	-18 071	-18 409	-18 761
Muut henkilösivukulut	-3 384	-2 924	-3 273	-3 390	-3 470	-3 553
Palvelujen ostot	-30 545	-26 774	-26 791	-26 861	-27 194	-27 427
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 445	-4 754	-4 383	-4 483	-4 493	-4 543
Avustukset	-7 978	-6 215	-6 195	-6 195	-6 195	-6 195
Muut toimintakulut	-38 718	-46 649	-47 671	-47 691	-47 811	-47 841
Toimintakulut	-191 757	-179 333	-183 686	-187 270	-190 057	-192 794
Toimintakate	-175 268	-165 027	-170 890	-174 324	-177 061	-179 797
Poistot ja arvonalentumiset	-231	-210	-183	-183	-183	-183

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen lautakunnan alaiset palvelut muodostuvat kasvun tuen, varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen ja lukion palveluyksiköistä. Jokaisen palveluyksikön toiminnasta ja taloudesta vastaa päällikkö. Palvelulla on oma johtoryhmä, jonka kautta koordinoidaan asioiden edistämistä ja tavoitteiden toteutumista.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelussa tuotetaan kaikki lasten ja nuorten elämänkaaren palvelut kasvatuksen, opetuksen ja nuorisotyön kautta. Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää talousarvion puitteissa annettavan palvelun laajuudesta ja tavoitteista.

Kasvatus- ja opetus on olennainen osa kaupunkilaisten hyvinvointia tukevia palveluita. Onnistuminen tehtävässä luo parhaat mahdollisuudet lasten eheälle kasvulle ja perheiden hyvinvoinnille.

Laadukkaat palvelut ovat myös osin elinvoimaa edistävää. Perheet tekevät sijoittumispäätöksiä työmahdollisuuksien ja palveluista muodostuvan mielikuvan perusteella. Palveluiden julkikuvasta huolehtiminen on tärkeä osa toimintaa.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2023-2026

Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvoinnin tukeminen on palvelun yhteisenä tavoitteena edelleen. Painopisteenä ovat hyvinvoinnin tukeminen sekä lasten ja nuorten aktiivisuuden lisääminen sekä osallisuuden ja vaikuttamisen kasvattaminen. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota.

Kasvun tuessa toimintakulttuuria kehitetään, verkostomaista työskentelyä hyödynnetään monipuolisesti ja eri toimijoiden osallisuutta vahvistetaan ja nostetaan esille. Tavoitteena on vahvistaa yleisen tuen tukitoimia. Kasvun tuessa on käynnistynyt huhtikuussa 2022 Tukipaja (Motipaja). Tavoitteena on antaa tukea oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyviin haasteisiin sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymiseen ja kouluttautumiseen.

Psykososiaalisen oppilashuollon siirtyessä Hyvinvointialueelle 2023, on erityisen tärkeää huolehtia toimivat asiakaspolut. Kaupungilla on koulutuksenjärjestäjän ominaisuudessa vastuu perusopetuslakiin kirjatun laajan opiskeluhuollon toteutumisesta. Siirron jälkeen on varmistuttava, että yhteistyö ja tarvittavat tukitoimet oppilaille ovat edelleen saatavilla. Ensisijaisena työmuotona on yhteisöllinen opiskeluhuolto ja hyvinvointityö. Yksilökohtaista moniammatillista opiskeluhuoltotyötä kehitetään edelleen. Työskentelyn terävöittäminen tavoitteena on oppilaiden kiinnittäminen kouluyhteisöön sekä poissaolojen vähentäminen.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tarvitseman tuen prosessia arvioidaan ja kehitetään niin, että tuki lapselle järjestyy välittömästi ja vahvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lasten luontosuhdetta vahvistetaan sekä tuetaan lapsen kestävästä elämäntavan taitoja. Lapsen hyvän kasvun ja oppimisen tukemisessa painotetaan kokopäiväpedagogiikkaa sekä yhteisöllisyyden kasvattamista.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty kasvatus ja opetus lautakunnassa keväällä 2022. Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa lasten yksilölliset erot voidaan huomioida ja mahdollistaa eteneminen oman kehitys- ja taitotason mukaan. Kouluissa rakennetaan uusia käytäntöjä uuden opetussuunnitelman käyttöönoton yhteydessä.

Perusopetuksessa kouluihin on nimetty opettajia yhteisötutoreiksi, jotka pienellä työpanoksella kehittävät ja järjestävät sellaisia toimia, tapahtumia ja toimenpiteitä, joilla on positiivinen ja yhteishenkeä lisäävä vaikutus sekä oppilaisiin että henkilöstöön.

Tulevaisuuden taitoja edistetään kaikissa palveluyksiköissä. Varhaiskasvatuksessa lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja vahvistetaan sekä lasten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla vahvasti leikkiä oppimisen ja kehityksen keskeisenä tekijänä. Lasten monilukutaitoa ja digitaalista osaamista vahvistetaan. Perusopetuksessa panostetaan digitaalisten taitojen vahvistamiseen sekä vuorovaikutteisen ja osallistavan koulukulttuurin luomiseen. Lukiossa painotetaan kansainvälisyyttä, digitaitoja sekä yrittäjyyttä. Lukio-opiskelijoilla on jo nyt mahdollisuus valita opintoja korkeakouluopinnoista. Junioriyliopiston avauksia odotetaan jo vuodelle 2023 sijoituspaikkana Kouvola.

Perusopetuksessa ja lukiossa sekä varhaiskasvatuksessa keskitytään digisuunnitelman jalkauttamiseen. Tavoitteena on, että opetushenkilöstöllä on riittävä osaaminen ja motivaatio digitaalisuuden edistämiseen. Lisäksi panostetaan laitekannan ajantasaistamiseen. Oppilaiden ja opiskelijoiden taitojen ja tietojen edistymisestä digiasioissa huolehditaan digisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Perusopetuksessa työskentelee digitutoreita konsultoimassa muuta opetushenkilöstöä.

Varhaiskasvatuksessa lasten liikkumista lisätään edelleen. Lasten pitkäaikaista paikallaan oloa vähennetään kaikessa toiminnassa. Perheiden ja paikallisten toimijoiden kanssa pyritään vahvistamaan yhteistyötä.

Harrastamisen Kouvolan mallin mukaista harrastetoimintaa on kaikissa Kouvolan kouluissa. Toimintaa jatketaan edelleen laajentaen yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Strategian mukaisesti lapsiin ja nuoriin panostus näkyy Kouvolassa tähtäämisellä astetta tavoitteellisempaan urheilun ja opiskelun yhdistämiseen, kun kaupunki on hakenut opetusministeriöltä urheilun erityistehtävää Kouvolan Yhteislyseolle 1.8.2023 alkaen. Talousarviossa on varauduttu 32 opiskelijan urheilulinjan alkamiseen syksyllä 2023. Urheilulukion kurssien lisäksi opiskelijalla olisi Kouvolassa mahdollisuus nivoa opintoihinsa sopivia korkeakouluopintoja sekä yrittäjyysopintoja. Näiden opintojen tarkoituksena on tukea opiskelijan elämää lukio-opintojen jälkeen sekä antaa lisävalmiuksia tulevaan.

Urheilulukio mahdollistaa urheilijalle erittäin laadukkaan toimintaympäristön kehittyä urheilijana. Urheilijoiden valmennuksesta vastaa tiiviissä yhteistyössä toimiva Kouvolan Urheiluakatemia. Kouvolan urheilulukiolle on alueellinen tilaus, sillä sellaista ei ole Kaakkois- ja Itä-Suomessa Lahden ja Joensuun

välillä. Urheilulukiolla on merkittävä vaikutus kaupungin elinvoimaan ja kilpailukykyyn ja se auttaa säilyttämään lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden tulevaisuudessa.

Kouvola terävöittää englanninkielistä opetusta lukioissa ja lisää Kouvolan lukiokoulutuksen vetovoimaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Kouvolan Yhteislyseossa on tarjolla kevään 2023 yhteishaussa Opintopolku.fi -järjestelmässä 32 aloituspaikkaa Studies in English -linjalla. Studies in English- linjan tavoitteena on rohkaista opiskelijaa ottamaan haasteita opiskelussaan, parantaa opiskelijan kielitaitoa, helpottaa hänen siirtymistään jatko-opintoihin ja edistää kansainvälisyyttä. Opiskeluun sisältyy kansainvälisiä yhteistyöprojekteja verkon välityksellä ja Erasmus+ -hankkeiden kautta.

Lukio-opiskelijoiden oppivelvollisuus laajenee ikäluokittain vuosittain, lukuvuodella 2023-2024 lähes kaikki opiskelijat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden ja opintojen maksuttomuuden piiriin.

Hyvinvoiva henkilöstö on avainasemassa palvelujen tuottamiseen. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan työhyvinvointia parantavilla toimilla. Yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta pyritään parantamaan koronan väistymisen jälkeen.

Varhaiskasvatuksen päiväkotiverkon kehittämissuunnitelma etenee. Naukion päiväkotitoiminta valmistuu 2023 ja Valkealan ja Inkeröiden päiväkotien tilat valmistuvat monitoimitalojen yhteydessä 2024. Kaunisnurmen vuorohoitoyksikön suunnittelu jatkuu. Sippolan ja Vekaranjärven päiväkotien osalta etsitään tilaratkaisuja.

Perusopetuksen kehittämissuunnitelman mukaiset uudet toimitalot aloittavat toimintansa suunnittelukaudella, Valkealan toimitalon on määrä valmistua tammikuussa 2024 ja Inkeröiden monitoimitalo 1.8.2024. Marjoniemen ja Kuusankosken yhtenäiskoulujen suunnittelut jatkuvat, Marjoniemen käyttöönottoa on suunniteltu elokuuhun 2026 ja Kuusankosken osalta vuotta myöhemmin 2027. Kehittämissuunnitelmaan kuuluu myös erityisen tuen järjestämisperiaatteiden muutos, joka etenee uusien yhtenäiskoulujen rakentumisen myötä. Kouluverkon tiivistyessä toimipisteiden määrät vähenevät ja se vähentää osaltaan myös henkilöstö- ja kuljetuskustannuksia.

Varhaiskasvatusmaksutuottoja on alennettu 0,7 milj. euroa varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 33 prosenttia. Muutos kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille.

Riskianalyysi

Tuen tarve on osalla lapsia ja nuoria merkittävä. Tuen tarve saattaa jatkossa myös lisääntyä ja olla entistä kokonaisvaltaisempaa. Oikea-aikaisen tuen järjestäminen voi tuoda lisäresurssitarpeita, jotta lasten ja nuorten ongelmiin pystytään reagoimaan nopeallakin aikataululla. Psykososiaalisen oppilashuoltohenkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle voi aiheuttaa palveluiden heikentymistä, jos tukea ei jatkossa saada lasten ja nuorten arkiympäristössä.

Varhaiskasvatuksessa haasteena on koulutettujen varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus sekä toistuva pula myös kelpoisista sijaisista muihin tehtäviin. Tämä on riski yhdenvertaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiselle. Myös perusopetuksessa pätevän henkilöstön saatavuudessa on haasteita, mm. erityisopettajista on kova kilpailu.

Oppilasmäärät laskevat suunnittelukaudella edelleen ja oppilasmäärien lasku tulee huomioida toiminnassa. Oppilasmäärän väheneminen aiheuttaa mm. entistä enemmän opettajien siirtämistä koululta toiselle tai yhteisten opettajien rekrytointia. Tämä tilanne helpottuu uusien yhtenäiskoulujen rakentumisen myötä.

Kustannusten kasvu tukipalveluissa vaikuttaa varsinaisen toiminnan resurssointiin. Ruokahuollon, tilojen ja kuljetusten kustannukset ovat voimakkaassa kasvussa. Samanaikaisesti oppilasmäärien väheneminen ja toimiminen vanhassa rakenteessa ei mahdollista kustannusten hillintää.

Rakentamisen kustannusten nousu saattaa hidastaa suunnitelmien toteutumista. Tiloja joudutaan optimoimaan myös investointivolyymien näkökulmasta. Palveluverkon pysyessä tarkastelukauden alussa ennallaan, säästöä ei juurikaan synny ensimmäisinä vuosina. Uusien yksiköiden aloittaessa toimintansa, voidaan resurssien käyttöä parantaaärkevien opetusryhmien myötä. Uudet tilat lisäävät myös viihtyvyyttä ja työskentelymotivaatiota. Oppilasmäärien epätasainen jakautuminen aiheuttaa painetta keskustan alueelle, kun taas äärialueilla oppilasmäärät pienenevät. Tämä aiheuttaa isoja opetusryhmiä keskustaan,

kun taas äärialueilla joudutaan yhdistelemään luokkia. Lisäksi opetushenkilöstön saatavuus vaihtelee niin, että keskustan alueelle on helpompi saada kelpoisia opettajia kuin äärialueille. Pahimmillaan tämä voi aiheuttaa alueiden eriarvoistumista.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2023

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee	Keskeisimmät toimenpiteet: Yhteisötutorit kehittävät yhteisöllistä ja osallistavaa toimintakulttuuria perusopetukseen. Positiivisen johtaminen ja pedagogiikan koulutus antaa osaamista lapsi- ja opiskelijälähtöisen toimintakulttuurin luomiseen. Lukiokoulutuksessa tuen antamisen prosessit toimivat. Joustava esi- ja alkuopetus toimii lapsilähtöisesti antaen mahdollisuuden yksilökohtaiselle kasvulle ja kehitykselle. Varhaiskasvatuksessa lapsen tarvitseman tuen prosessia arvioidaan ja kehitetään niin, että tuki lapselle järjestyy välittömästi ja vahvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa lisätään edelleen lasten liikkumista. Lasten pitkäkestoista paikallaan oloa vähennetään kaikessa toiminnassa. Yhteistyötä vahvistetaan perheiden ja paikallisten toimijoiden kanssa.			
Mittari(t)				
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo 12/2021	4,5	Tavoitearvo 12/2023	3,5

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Tavoite: Henkilöstön hyvinvointi	Keskeisimmät toimenpiteet: Kaopin johtamisen kehittäminen on painopisteenä 2023. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan kokonaispedagogista jaettua johtajuutta sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä valintoja.			
Mittari(t)				
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2021	3,45	Tavoitearvo 12/2023	3,75

Kaupunkistrategian tavoite: Kasvatus ja opetus: Kouvola on kaikkien kampus

Tavoite: Nuorten kansainvälistymis- ja digitaali- ja digitaaliset ympäristöt paranevat	Keskeisimmät toimenpiteet: Varhaiskasvatuksen digiympäristöjä kehitetään. Digisuunnitelman mukaiset toimenpiteet jalkautuvat perusopetukseen ja lukioon. Digitutorit toimivat perusopetuksessa edistymisen tukena. Käynnistetään kansainvälisiä projekteja eri aihealueilla ja tuetaan opiskelijoiden kansainvälistä vuorovaikutusta. Kansainvälinen nuorisovaihto Tehtaanmäen koululla yhteistyössä Xamk ja Nuorisokeskus Anjala.		
Mittari(t)			
Uudet palveluprosessit, joissa hyödynnetään digitalisaatiota (kpl)	Lähtöarvo 12/2021	0	Tavoitearvo 12/2023 10
Tavoite: Tarjoamme lapsille ja nuorille kasvualustan, joka tukee sosiaalisuutta ja vuorovaikutustaitoja sekä kestävä elämäntapaa.	Keskeisimmät toimenpiteet: Oppilaat ja opiskelijat ovat osallisia itseään koskevissa ratkaisuissa ja niiden valmistelussa. Toimintaympäristöissä panostetaan arkipäivän vuorovaikutuskulttuuriin ja tuetaan yhteisöllisyyttä. Ympäristökasvattajien verkosto käynnistyy tukien koulujen ympäristökasvatustyötä. Varhaiskasvatuksessa lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja vahvistetaan sekä lasten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla vahvasti leikkiä oppimisen ja kehityksen keskeisenä tekijänä. Lasten monilukutaitoa ja digitaalista osaamista vahvistetaan varhaiskasvatuksessa. Lasten luontosuhdetta vahvistetaan sekä tuetaan lapsen kestävä elämäntavan taitoja. Urheilulukion käynnistyminen ja korkeakoulu opintojen mahdollistaminen lukiokoulutuksessa.		

Talous

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 558	3 137	3 616	3 616	3 616	3 616
Maksutuotot	2 843	2 762	1 990	1 890	1 740	1 740
Tuet ja avustukset	4 582	3 035	3 450	3 700	3 900	3 900
Muut toimintatuotot	1 240	134	134	134	134	134
Toimintatuotot	12 223	9 068	9 190	9 340	9 390	9 390
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-100 441	-85 787	-89 143	-92 249	-94 139	-96 127
Palkat ja palkkiot	-80 999	-68 935	-70 277	-72 826	-74 376	-76 006
Henkilösivukulut	-19 442	-16 852	-18 866	-19 423	-19 763	-20 120
Eläkekulut	-16 314	-14 200	-15 905	-16 355	-16 631	-16 920
Muut henkilösivukulut	-3 129	-2 652	-2 961	-3 068	-3 132	-3 200
Palvelujen ostot	-27 615	-23 786	-23 854	-23 924	-24 256	-24 490
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 155	-3 300	-2 995	-3 095	-3 105	-3 155
Avustukset	-4 558	-3 109	-3 101	-3 101	-3 101	-3 101
Muut toimintakulut	-26 651	-32 369	-33 975	-34 015	-34 135	-34 165
Toimintakulut	-163 421	-148 351	-153 068	-156 384	-158 736	-161 038
Toimintakate	-151 198	-139 283	-143 878	-147 044	-149 346	-151 648

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 000,0	1 817,4	1 734,0	1 720,0	1 707,0	1 695,0

Toiminnan volyymit

Varhaiskasvatus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	25 300	28 000	27 000	27 000	26 000	26 000
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 254	7 500	7 500	7 500	7 400	7 400

Perusopetus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Oppilasmäärä	7 048	7 056	6 980	7 000	6 900	6 900
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 105	1 080	1 128	1 100	1 100	1 000
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	458	472	520	550	550	550
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 532	1 523	1 464	1 450	1 450	1 450

Lukiokoulutus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Päivälukiot/kurssit	1 649	1 930	1 896	1 900	1 900	1 900
Iltalukio/kurssit	310	33	326	320	320	320
Lukioiden opiskelijamäärä	1 257	1 310	1 224	1 200	1 250	1 250

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Liikunta ja kulttuuri -palvelussa tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistäviä palveluja. Palveluyksikköjä ovat liikunta, kulttuuri ja kansalaisopisto. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella asiakaslähtöisellä toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kaupunki tukee kaupunkilaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kouvolaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo, ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Kouvolan kansalaisopistossa järjestetään vapaan sivistystyön koulutusta, joka on omaehtoista itsensä kehittämistä. Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujilleen monenlaista osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista edistetään osaamisperusteisten kurssien muodossa. Opiston asiakkaina on eri ikäiset kaupunkilaiset, jotka opiskelevat ja harrastavat kursseilla eri puolilla Kouvolaa lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta (TPO) kuudessa taiteenlajissa. TPO on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää taideopetusta, joka perustuu lakiin ja asetukseen.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2023-2026

Uudessa kaupunkistrategiassa on valittu lapset ja nuoret sekä yritykset Kouvolan kasvun kärjiksi. Näiden kautta hyvinvointi ja elinvoima leviää kaikille koko kaupunkiin ja ne kestävät aikaa. Kaikista pidetään huolta, ja se on mahdollista, kun kasvulle on määritelty selkeät kärjet. Digitaalisia palveluja kehitetään edelleen kaikissa yksiköissä toiminnan tehostamiseksi, kustannussäästöjen saamiseksi ja asiakaslähtöisyyden lisäämiseksi.

Liikuntapalveluista on kirjattu hyvinvoinnin kasvuohjelmaan: sähköisten palveluiden lisääminen, laaja-alaisen aktiivipuistojen kehittäminen ja rakentaminen, liikkuva lapsuus ja opiskelija, uuden uimahallin ja monitoimiareenan rakentaminen. Liikuntakulttuuri kehittyy koko ajan ja tarpeet eri lajien kuin väestön ikäryhmienkin kesken ovat moninaiset. Siksi olosuhteiden kehittämisessä ja kuntalaisten liikuttamisessa tarvitaan periaatteita, linjauksia ja investointeja, joiden mukaan pitkäjänteistä kehitystyötä voidaan tehdä.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta käsitteli 09.12.2021 § 110 valtuustoaloitetta liikuntaohjelman laatimiseksi Kouvolaan. Tulevan liikuntaohjelman laadintyön tavoitteena on tuottaa tulevaisuusorientoituneet, innostavat, realistiset sekä eri toimijatahoja sitouttavat suuntaviivat Kouvolan kaupungin liikunnan edistämistyölle ja liikuntapalveluiden tuottamiselle lähivuosille. Liikuntaohjelma perustuu uuteen kaupunkistrategiaan ja se on tiekarttana tulevien vuosien toiminnalle. Onnistunut ohjelman laadinta edellyttää siten poikkihallinnollisesti sekä kuntalaisia osallistavasti tehtyä Kouvolan liikuntapalveluiden nykytilanteen arviointia sekä tulevaisuuskuvan rakentamista.

Tehdyn liikuntapaikkaverkkoselvityksen yhtenä tulevaisuuden tavoitteena on tuottaa liikunnan palveluverkkoa ja palveluita kustannustehokkaasti, laadukkaasti, turvallisesti ja monipuolisesti, joka suhteutetaan hoito-, kunnossapito- ja investointiresursseihin. Omaehtoisen liikunnan lisääntyessä kuntalaisten toiveet liikuntapaikkojen kehittämisestä on huomioitava. Lähiliikuntapaikat ovat tärkeimpiä ja suosituimpia asukkaita palvelevia liikuntapaikkoja, joihin tulee panostaa tulevaisuuden investoinneissa matalankynnyksen aktiivipuistoina. Niissä yhdistyvät niin varausjärjestelmän kautta toimivat liikuntapaikat kuin kaikille vapaat ja ilmaiset liikuntapaikat. Kouluinvestointien yhteydessä tulee rakentaa riittävät liikuntatilat vastaamaan eri käyttäjäryhmien ja seuratoiminnan tarpeisiin. Uuden uimahallin ja mahdollisen monitoimiareenan rakentamisen kautta mahdollistetaan nykyaikaiset uimahallipalvelut niin kuntalaisille kuin urheiluseuroille.

Liikkumaan aktivoinnissa panostetaan kouvolalaisten omatoimisen liikkumisen vahvistamiseen mm. eri ikäisille kohdennetun liikuntaneuvontapalvelun sekä Liikkuvakouvola -somekanavien kautta. Liikuntaryhmätoiminta jatkaa painottuen aikuisten ja ikääntyneiden erityisryhmien liikuntaan. Liikuntaneuvonnassa huomiota kiinnitetään vuonna 2023 erityisesti työikäisiin, koska liikuntaneuvonta on osa elintapaneuvonnan palvelupolkua (kunta-hyvinvointialue). Vuosittain toteutettujen liikuntaselvitysten tuloksia halutaan hyödyntää entistä aktiivisemmin kuntalaisten liikkumisen edistämässä ja tiedottamisessa. Vuonna 2023 toteutetaan koululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden liikuntaselvitys.

Kulttuuripalveluissa odotetaan ratkaisua kulttuuri-investointien etenemisestä. Tämä ratkaisee Kouvolan kulttuuritilojen tulevaisuuden toiminta-alustan ja luo mahdollisuuksia tehdä uudenlaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Kouvolan kulttuurikortteli-suunnitelmassa kansalaisopisto, pääkirjasto, Poikilo-museot ja teatteri on ollut tarkoitus sijoittaa yhteiseen kortteliin Salpauselänkadulle. Toimintojen keskittämällä ja viihtyisillä ajanmukaisilla tiloilla tähdättäisiin merkittävään kävijämäärien kasvuun ja tilojen tehokkaaseen käyttöön. Uudenlainen yhteistyö näkyisi kaupunkilaisille entistä helpommin saavutettavana ja monipuolisempuna kulttuuritarjontana. Päivitetyt tiedot mukaan kulttuuri-investointeja aletaan viemään eteenpäin teatterin uudisrakennus edellä. Alkuperäistä kulttuurikortteli-suunnitelmaa joudutaan muuttamaan kirjaston, kansalaisopiston ja museon tarpeiden osalta rakentamiskustannusten nousun vuoksi.

Vuoden 2023 alkupuoliskolla valmistuu liikunta- ja kulttuurilautakunnan aloitteesta Kouvolan kulttuuriohjelma. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuva ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on. Ohjelman teossa tullaan laajasti osallistamaan kuntalaisia.

Kulttuuritalojen toimintaa kehitetään ja tavoitteena on lisätä vuokratuloja sekä valo- ja äänipalvelujen myyntiä Kuusankoskitalolla ja Kouvolatalolla. Taloilla on merkittävä rooli tapahtuma- ja matkailupalvelujen tuottajana. Koronavuosien jälkeen tapahtuma-alalla palvelujen kysyntä sekä yleisön kulutuskäyttäytyminen ovat muuttuneet. Tilaisuuksien tekniset vaatimukset ovat kasvaneet ja talojen laitteiston tulee olla ajanmukainen pärjätäkseen kilpailijoihin nähden. Viihtyisillä kokoustiloilla ja muunneltavilla kalusteilla lisätään myönteistä asiakaskokemusta. Vuoden 2023 aikana otetaan käyttöön uusi tilojen myynnin ohjelma ja CRM. Kuusankoskitalo on alkuperäisessä kunnossa, eikä sille ole tehty peruskorjausta. Talon vetovoiman lisäämiseksi ja tilojen myynnin edistämiseksi talo kaipaa nopeaa peruskorjausta. Taloissa toimivan ravintolayrittäjän kanssa kulttuuritaloilla on kahden vuoden määräaikainen sopimus vuoden 2023 loppuun.

Kirjaston osalta pääkirjaston sekä toiminnallinen että tilallinen uudistaminen tulee aloittaa ensi tilassa. Kirjaston kävijävolyymit ovat keskustan kulttuurikohteista ylivoimaisesti suurimmat, joten kirjastoinvestointi vaikuttaa merkittävästi myös keskustan elinvoimaan. Jo vuonna 2018 tehdyssä hankeselvityksessä kävi ilmi, että perusteellisen taloteknisen peruskorjauksen lisäksi nykyinen pääkirjastorakennus tarvitsee merkittävän toiminnallisen uudistamisen. Nykyisen kirjastolain mukaista toimintaa ei pystytäkään vanhentuneissa tiloissa toteuttamaan.

Valkealan ja Inkeröisten kirjastot siirtyvät suunnittelukaudella (2024) uusiin monitoimitaloihin siten, että ne palvelevat koulujen ja varhaiskasvatuksen ohella kaikkia alueen asukkaita hyvin saavutettavina

omatoimikirjastoina. Kirjastotoiminnan painopisteenä on edelleen lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon lisääminen.

Suunnittelukaudella museoissa panostetaan kaupunkilaisten osallistamiseen ja yhdessä tekemiseen. Sekä kaupunginmuseossa että taidemuseossa toteutetaan näyttelyt, joiden suunnittelu tehdään yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Näyttelyitä ja tapahtumia suunnitellaan eri kohderyhmille. Myös pelitaide on edelleen painopisteenä niin julkisen taiteen kuin tapahtumien osalta.

Kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa painopiste on koronan hellittäessä siirtynyt takaisin livetapahtumiin. Tapahtumien kehitystyössä pyritään huomioimaan keväällä 2022 tehdyssä kulttuurin kuntalaiskyselyissä esiin tulleita toiveita mahdollisuuksien mukaan.

Yhteistyö siirtyy takaisin kulttuurista hyvinvointipalveluihin 1.1.2023 alkaen. Organisaatiomuutos tältä osin vaatii korjausta, koska käytäntö on selkeästi osoittanut, että yhteistyön toiminnalla on eniten rajapintaa ja yhteistyötä hyvinvoinnin palvelujen kanssa. Yhteistyön organisoima ja liikunta- ja kulttuurilautakunnan jakama vuosittainen Valovoimainen vapaaehtoinen –palkinto siirtyy muutoksen myötä konsernipalveluihin.

Kansalaisopiston Valkealan kouluilla sijainneet toimipisteet siirtyvät 2024 Valkealan monitoimitaloon. Myös Kuusankosken yhtenäiskoulun suunnitelmiin sisältyy kansalaisopistotoiminnan siirtyminen uuteen monitoimirakennukseen. Kouvolan opistotalon kunto on huono, eikä se ole esteetön toimintaympäristö. Jatkuvaa tilojen toiminnallista ylläpitoa ja kehittämistä on tehtävä, jotta opetusta voidaan toteuttaa. Tiloihin liittyvien kehittämistarpeiden lisäksi kurssisuunnittelua tulee kehittää vastaamaan kuntalaisten tarpeita. Taiteen perusopetusta kehitetään luomalla yhteistyöverkostoja esim. varhaiskasvatuksen kanssa. Kansalaisopiston keskeisten tehtävien eli opetuksen ja kurssisuunnittelun rinnalle viestintä on nousemassa tärkeään rooliin. Kurssitarjonnan kehittäminen osaamisperusteiseksi vaatii lisäresursointia henkilöstön (ml. määräaikaisten tuntiopettajat) osaamisen lisäämiseksi, kuten esimerkiksi koulutuksia ja yhteisiä työpajoja kurssikuvausten ja arvioinnin kehittämiseen.

Riskianalyysi

Kaupungin aiemmat isot säästötavoitteet ovat näkyneet viime vuosina leikkauksina palvelun henkilöstö- ja talousresursseissa. Muuttuva toimintaympäristö ja tehtävät edellyttävät palveluilta valmiutta ennakoida ja suunnitelmallisesti reagoida muutoksiin niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä.

Suurimpana riskeinä voidaan pitää henkilöstön riittävyyttä. Henkilöstöresurssi on ohut kaikissa palveluyksiköissä, mikä lisää toiminnan haavoittuvuutta ja hankaloittaa toiminnan ylläpitämistä esimerkiksi poissaolotilanteissa. Lisääntyneiden töiden ja vähenevien henkilöstöresurssien sovittaminen palveluiden lakien asettamiin vaatimuksiin on lisääntyvä haaste työyhteisöissä, työhyvinvoinnin näkökulmasta sekä kuntalaisten palveluiden tarjonnassa.

Liikunta ja kulttuuri kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin edistämiseen ja niiden terveysvaikutukset ovat merkittävät. Mahdolliset pandemiat tai muut kriisit voivat vaikuttaa merkittävästi ihmisten liikkumiseen ja hyvinvointiin, jotka näkyvät myös kaupungin liikunta- ja kulttuuripalvelun toiminnoissa. Haasteena on myös se, miten tavoitetaan ne kuntalaiset, jotka tarvitsevat tukea hyvinvoinnin kannalta. Ohjatun liikunnan haasteena on asiakaskunnan ikääntyminen ja asiakkaiden toimintakyvyn heikentyminen.

Vanhentuneiden tilojen aiheuttamaan tilariskiin toivotaan mahdollisimman nopeita ratkaisuja kaikissa palveluyksiköissä. Teknisesti vanhentuneet rakennukset, jotka eivät ole esteettömiä, muodostavat riskin ja haasteita niin henkilöstölle kuin asiakkaillekin. Lisäksi laaja ja vanheneva verkosto vaatii paljon ylläpitoa ja korjauksia, joihin rajalliset määrärahat eivät vuosittain riitä. Suurimpana haasteena on uimahallien, isojen palloiluhallien, jäähallien sekä keskustan kirjaston ja vapaan sivistystyön opetustilojen tulevaisuus. Kouvola on keskimäärin noin 2 miljoonaa käyntiä vuodessa sisäliikuntapaikoissa. Koulujen yhteydessä olevista liikuntapaikoista 12 kpl on jäämässä pois käytöstä lähivuosina, jolloin liikuntatilojen 316 000 kävijämäärä tarvitsee uusia tiloja tulevaisuudessa.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2023

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

<p>Tavoite: Saavutettava lasten ja nuorten harrastustoiminta</p>	<p>Keskeisimmät toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harrastamisen Kouvolan mallin kehittäminen - Alle kouluikäisten liikuntaselvityksen keskeisimpien tulosten analysointi ja toimeenpano. Koululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden liikuntaselvityksen toteutus. - Taiteen perusopetuksen saavutettavuuden ja kattavuuden kehittäminen yhteistyöverkoston kanssa. - Aktiivista lukutaidon edistämistä yhteistyössä koulujen kanssa innovatiivisilla menetelmillä. - Tilojen tarjonta ja kehittäminen harrastuksiin - Erityislasten ja -nuorten harrastustarjonta
<p>Tavoite: Monipuolinen liikunta- ja kulttuuritarjonta</p>	<p>Keskeisimmät toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikunta- ja kulttuuriohjelmien laatiminen. - Verkostojen rakentaminen ja kehittäminen hyvinvointialueen kanssa.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 376	2 917	1 365	1 365	1 365	1 365
Maksutuotot	287	455	450	450	450	450
Tuet ja avustukset	259	88	58	58	58	58
Muut toimintatuotot	1 344	1 777	1 733	1 733	1 733	1 733
Toimintatuotot	4 266	5 237	3 606	3 606	3 606	3 606
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-8 630	-9 154	-9 503	-9 791	-10 226	-10 660
Palkat ja palkkiot	-6 739	-7 172	-7 516	-7 753	-8 110	-8 467
Henkilösivukulut	-1 891	-1 983	-1 987	-2 038	-2 116	-2 193
Eläkekulut	-1 636	-1 711	-1 674	-1 716	-1 779	-1 841
Muut henkilösivukulut	-255	-271	-313	-322	-337	-352
Palvelujen ostot	-2 930	-2 988	-2 937	-2 937	-2 937	-2 937
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 290	-1 454	-1 388	-1 388	-1 388	-1 388
Avustukset	-3 420	-3 106	-3 094	-3 094	-3 094	-3 094
Muut toimintakulut	-12 066	-14 280	-13 695	-13 676	-13 676	-13 676
Toimintakulut	-28 336	-30 982	-30 618	-30 886	-31 321	-31 756
Toimintakate	-24 070	-25 745	-27 012	-27 280	-27 715	-28 149
Poistot ja arvonalentumiset	-215	-210	-183	-183	-183	-183

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	180,3	181,5	184,5	185,5	185,5	185,5

Toiminnan volyymit

Liikuntapalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Uimahallien kävijämäärä	165 310	280 000	200 000	210 000	210 000	350 000
Kuntosalien kävijämäärä	10 844	32 000	17 000	17 000	17 000	25 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 158 145	2 000 000	1 500 000	1 500 000	1 600 000	2 000 000
Liikunnan ohjauksen kävijämäärä	10 627	11 000	10 000	10 000	10 000	11 000
Liikuntapalvelujen tapahtumien lukumäärä	14	20	15	15	15	15

Kulttuuripalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjastokäynnit	443 972	600 000	550 000	600 000	600 000	600 000
Museoiden kävijämäärä	8 205	15 000	17 000	17 000	18 000	18 000
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	6 933	20 000	10 000	15 000	20 000	20 000
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	15 500	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kirjaston tapahtumien määrä	260	350	400	400	400	400
Museoiden tapahtumien määrä	127	110	200	200	140	140
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	408	500	600	700	700	700
Kulttuuritapahtumien määrä	16	30	25	30	30	30
Kulttuuritalojen kävijämäärä	39 621	115 000	110 000	115 000	120 000	120 000

Kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	4 798	6 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Kansalaisopiston kurssien määrä	754	1 000	600	650	650	650
Kansalaisopiston tapahtumat	56	30	40	40	40	40